

28.04.2021

POL-2021-40036

Oikeusministeriö

viite: Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi matkustaja-alus Estonian hyllyn rauhoittamisesta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Poliisihallituksen lausunto

1 Lausuntopyyntö

Poliisihallitusta pyydetään lausumaan luonnoksesta Hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi matkustaja-alus Estonian hyllyn rauhoittamisesta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan matkustaja-alus Estonian rauhoittamisesta annetun lain muuttamista. Lakiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan viranomaiset voivat ryhtyä Estonian hyllyn rauhoitetulla alueella aluksen uppoamista koskeviin tarpeellisiin tutkinta- ja selvitystoimenpiteisiin

2 Poliisihallituksen lausunto

Poliisihallitus kannattaa ehdotuksen tavoitetta täydentää Estonia lakia siten, että voidaan varmistaa, että kysymyksessä olevien hyllyn kyljessä havaittujen uusien repeämien merkitys voidaan asianmukaisesti selvittää.

Poliisihallitus katsoo, että muutoksen myötä Onnettomuustutkintaviranomaisten esittämiä lisätutkintatoimia ei olisi enää pidettävä rangaistaviksi tarkoitettuina toimina.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi Estonia-lain nykyistä sääntelyä täydentävä uusi 4 a § sallituista tutkintatoimenpiteistä Estonian hyllyllä. Ehdotetun säännöksen mukaan sen estämättä, mitä kiellettyjä toimia rauhoitetulla alueella koskevassa 3 §:ssä säädetään, viranomaiset voivat ryhtyä Estonian uppoamista koskeviin tarpeellisiin tutkinta- ja selvitystoimenpiteisiin. Ehdotettu säännös on katsottu olevan väliaikaisesti voimassa 31.12.2024 asti.

Otettaessa huomioon tutkimuskohteen haastavuus (kohde ja vaativat olosuhteet), saattavat suunnitellut aikataulut viivästyä, jonka johdosta väliaikaisen lain jatko vaatimus saattaa nousta tulevaisuudessa käsittelytarpeen alle. Lisäksi tutkintakeinot ja -menetelmät kehittyvät jatkuvasti, jonka johdosta mahdollisuus tutkia uusia ilmi tulleita seikkoja kehittyneimmillä tavoilla saattaa myöskin nostaa tutkimus- ja selvitystarpeen uudelleen käsittelyyn. Tämän johdosta Poliisihallitus katsoo pysyvemmän poikkeuksen olevan tarpeellinen. Pysyvemmän poikkeuksen voitaisiin katsoa koskevan selvitystoimia, joihin uusien havaintojen on katsottu antavan aihetta sekä mahdollisia

jatkotoimenpiteitä ja niistä muodostuvaa tutkinta- ja selvitystoimien kokonaisuutta.

Viranomaisjohtoisten ja perusteellisesti suunniteltujen tarpeellisten tutkinta- ja selvitystoimien tulee olla suhteellisuusperiaatteen mukaisia ja kunnioittaa hautarauhaa. Suunnitelman mukaisesti Estonian hylkyä ja sitä ympäröivää merenpohjaa tutkitaan hyödyntäen vedenalaisia mittausjärjestelmiä. Tutkintatoimia tehdään kuvaamalla ja mittaamalla sekä mahdollisesti otetaan materiaalinäytteitä. Tutkintatoimenpiteet saattavat edellyttää sukeltajien käyttöä, mikäli tutkintatoimenpiteitä ei ole mahdollisia toteuttaa kauko-ohjattavilla järjestelmillä. Lisäksi onnettomuustutkintaviranomaiset aikovat toteuttaa alihankkijoita hyödyntäen vedenalaiset tutkintatoimet. Alihankkijoiden hankinnassa on huomioitava osaamisen ja kokemuksen myötä saavutettava ammattimainen työnjälki ja työssä on käytettävä vain ammattimaiset vaatimukset omaavia alihankkijoita, jotta hautarauhan kunnioitus tulee turvatuksi parhaalla mahdollisella käytössä olevalla tavalla tutkimustöitä tehdessä.

Selvitys- ja tutkintatoimenpiteissä saattaa tulla hyödynnettäväksi yksityiseltä sektorilta saatavaa välineistöä ja henkilöstöä. Turvallisuustutkintalain (525/2011) 11 §:n 1 momentin mukaan Onnettomuustutkintakeskus voi käyttää turvallisuustutkinnassa apuna ulkopuolista asiantuntijaa. Lain 15 §:n ensimmäisen virkkeen mukaan onnettomuustutkintakeskuksen asiantuntijaan ja 12 §:ssä tarkoitettuun toisen valtion edustajaan sovelletaan tämän lain mukaisissa tehtävissä rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

Poliisi toivoo, että oikeusministeriö ottaa kantaa universaaliperiaatteen kaltaisen toimivallan käyttöön uhrien viimeisen leposijan suojelussa. Poliisin toive on, että asia on selkeästi määriteltä mahdollisten soveltamistilanteiden johdosta.

poliisijohtaja

Sanna Heikinheimo

poliisitarkastaja

Anna-Riina Korteniemi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 28.04.2021 klo 13:21. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaimista.

Liitteet

Jakelu

Oikeusministeriö

Tiedoksi